

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. «GORENJEČ» stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Kje je naš narodni ponos?

Kdor zaničuje se sam,
podlaga je tujčevi peti.

I.

Pri nobenem narodu se gori navedeni izrek ne uresničuje v toliki meri, kakor ravno pri nas Slovencih.

Ko so ob vsesokolskem zletu v Ljubljano došli naši severni bratje Čehi, smo se čudili njihovemu narodnemu ponosu. Takrat smo prišli do prepričanja, da smo Slovenci prav sami mnogo krivi vseh krivic, ki se nam gode dan zadnem na naših narodnih tleh, v naših prelepah deželah.

Poglejmo katerikoli narod hočemo, vsak je nad vse ponosen na svojo narodnost bolj kot na vse drugo. Kako se mu veselja žare oči, ako sliši o svojem narodu kaj hvalevrednega, kako mu švigajo strele iz oči in krčevito stiska pesti, če sliši blatiti svoj narod. Priliko smo imeli že mnogokrat opazovati naše brate Slované, ko je godba zasvirala narodno himno. Kakor elektrizirani so vstali in z razkrito glavo poslušali himno. Ne tako pri nas Slovencih. Niti najmanjšega navdušenja ne zapazimo, če godba še tolikrat zasvira „Naprej zastave slave“. Da bi stoje in razkrite glave poslušali svojo himno, nam niti na um ne pride. Manjka nam navdušenosti, manjka nam narodnega ponosa. Ako hočemo, da nas bodo naši sosede vpoštevali, moramo imeti tudi kaj ponosa.

Kako priti do tega, da bode vsak Slovenec ponosen na svoj narod? Ali smo Slovenci res tako slabi v vseh ozirih, da bi nam škodovalo, če bi s ponosom vsepovsod povdarjali, da smo sinovi slovenskega naroda?! Da se le preveč Slovencev ne upa s ponosom prištevati svojemu rodu, so krive razmere, v katerih so živeli naši prednamci. V naše prelepe pokrajine so

nemški knezi, ki so tedaj vladali Slovence, nagnali tujih nemških plemičev. Ti so kruto izsesavali naš rod, s katerim so ravnali hujše nego z neumno živino. Naši ljudje so bili brez vsakih pravic. Graščak je imel oblast nad življenjem in imetjem svojih podložnih. Nikakor se ni čuditi prednamcem, ako so izgubili vsak pravični čut ter se dali izkoriščevati v vseh ozirih in so konečno bili takorekoč prepričani, da so manj vredna bitja nego njihovi gospodarji. To je trajalo cela stoletja ter je Slovence prešlo v kri in mozeg. In, ko je napočila doba svobode in enakopravnosti tudi našemu narodu, žalibog ta in bil toliko pripravljen, da bi bil znal takoj izkoristiti razmere, ki so nastale. Oholi naši prejšnji gospodarji so se hitro polastili vseh sredstev, katera je nudila nova doba, ter so Slovence zopet zaslužili. Osvojili so si v prvi vrsti šolo. Tu so raznarodovali našo deco in že v kali zamorili vsak plemenitejši čut v srcu naših otrok. Vcepljali so jim vedno in vedno misel, da so le Nemci ljudje, Slovani pa neka manj vredna bitja, ki naj bodo vesela, da smejo delati za svoje ohole tlačitelje, ki se žive in maste ob naših krvavih žuljih. Mnogo slovenskih sinov se je tako raznarodilo, da so jih Nemci kot slavne može svetovnega imena prištevati svojemu rodu. Mnogo znamenitih mož, s katerimi se bahajo Nemci, so bili sinovi slovenskih mater.

Akademijska.

Da tudi naši čitatelji nekaj izvedo o tem najnovejšem društvu, prijavljamo Dermotov članek iz zadnje številke «Omladine», ki slove:

Razmere v slovenski javnosti same so priča, da je bilo to društvo potrebno, opravičeno. Dokazuje nam pa to potrebo tudi ves razvoj našega narodnega življenja od dob naših buditeljev pa do danes.

Le primerjajte! Naši buditelji so začeli delo na celi črti, so skrbeli za vse. Vsem tedanjim in novo nastajajočim potrebam so hoteli in izkušali ustreči. Če niso mogli zadoščati povsodi, ni bila vselej le njih napaka... Niso bili samo beletristi, samo znanstveniki, samo politiki, samo ekonomski — hoteli so biti vsak vse. Takrat je bilo to stremenje opravičeno in mogoče; zakaj takrat je bilo življenje Slovenstva skromno, tako da ga je lahko obsegla moč posameznikovih sil.

Čas se je izpremenil; naše narodne potrebe so postale drugačne, so se pomnožile in izrazovrstile. Slovenstvo je postalo kljub vsem obupajočim klicem in pozivom mogočnejše in širše, jedrovitejše; ima vedno več življenske moči v sebi. Posameznik ne more več biti kos vsem nalogam, ki jih stavlja novodobno komplikovanejša narodno življenje. Razdelimo si delo: jaz tu, ti ondi, tretji zopet drugje, — a vsi vedno sub specie totius, t. j. vedno z ozirom na to, da smo vsi člani ene in iste narodne celote. Čeprav po raznih potih in načinih; cilj in smoter nam je skupen in enak: Vedno više se dviguj kulturna stopinja Slovencev!

Kultura... Ta beseda vsebuje ves naš narodni program. Pomenja nekaj drugega, nego civilizacija. Nekaj višjega. Kultura obsega vse naše narodno življenje. Ali vsaj obsegaj to!

Zato se mladim ljudem, ki so snovali Akademijo, izobraževalno društvo, ni zdelo, da se izpolnjuje naš slovenski narodni program, če se deluje samo na zunanem, t. j. političnem polju. «Politike» — in skoro bi dejal tudi politike — imamo Slovenci razmeroma preveč. To je premalo, s tem se preenostransko izvršuje naš narodni program. Saj je politično delovanje samo ena stran delovanja za narod. Ne moremo niti reči, da je to najugodnejša stran. Za posameznike je morda lahko, za narodovo celoto ne.

Treba je dela v širšem, kulturnem smislu. Izobrazbe nam ne dostaja. Čim bo ta višja, bo tudi naša politika, naše celo javno življenje plemenitejše in bolj slovensko. Kajti potem ne bodo toliko odločevali več «voditelji naroda», ampak prišel bo do besede narod sam. Izsilil si bo to besedo! — Demokratizacija! —

Težnje Akademije so lepe in hvale vredne. Tudi posnemanja vredne. Začenjajo jo posnemati tudi že Štajerci in Goričani. In prav imajo, če si ustanove take društva. Razbremenijo Akademijo, ki je določena za vse slovenske dežele, in veliko lažje bodo ustrezali kulturnim potrebam svoje ožje domovine, lažje se bodo v tem delu doma organizirali.

Več si obetamo od takega kulturnega dela, nego od političnega delovanja od operiranja z milijoni na gospodarskem polju, katerih nimamo. Lahko pa jih dobimo, če bomo pametni gospodarji na svoji zemlji. Izobrazbe je treba!...

PODLISTEK.

Zgodba hudodelstva.

Spisal Maksim Gorki.

Dalje.

Pred gostilno sta stala dva konja, vprežena v kmečke sani. Bila sta majhna in kodrasta, medlo zroča s svojimi krotkimi očmi v sneg, in stresnila sta časih sneg iz trepalnic. Nepobarvana komata sta bila prevlečena s fino, črno plastjo.

«Aha, ogljarski barantač!» je rekel Salakin. «Ko bi imel ta tisti pot ko midva...»

V gostilni je sedel pri mizi ob oknu v resnici mlad fant in pil pivo. Ivanu je padel v oči njegov smešni nos na suhem obrazu, ki je imel črne lise. Ogljar je sedel široko na svojem stolu, pil počasi pivo v malih požirkih in ko je bil pri kraju z njim, je pričel nenadoma kašljati, tresel se mu je ves život in zgubil s tem svojo važnost.

Ivan je pristopil k gostilniški mizi, zvrnil kozarec grenkega, vonjavega žganja v sé in z migljajem opozoril Salakina na ogljarja.

«Ali pelješ v mesto, dobra duša?» je vprašal Salakin, stopivši poleg ogljarskega barantača.

Ta ga je pogledal in odvrnil malomarno: «S praznim vozom ne peljem v mesto!»

«Tedaj prideš iz mesta?»

Nič ne škoduje, če se norčujejo slovenski filistrski prvaki iz tacega stremljenja za narodovo probujo. Dokazuje le, da je društvo bilo potrebno, da je bilo že izdavnica treba tacega dela. Samo, da je bila starejša generacija za tako delo prearistokratska, prezaspšana.

Natančneje se bo vsa slovenska javnost lahko poučila o Akademiji in njenem pomenu za Slovenstvo še tekom letošnje sezone, ko bo izvrševala svoj program.

V Kranju, 12. novembra.

Izgredi v Inomostu. Že zadnjič smo poročali o krvavih dogodkih v Inomostu povodom otvoritve italijanske fakultete in danes se bavi že vse časopisje s tem. Izgredi so bili veliki in vse to je zakrivil le nemški «Herrenvolk». Po našem mnenju imajo Lahi v Inomostu, ravno tolike pravice kakor Nemci v Ljubljani. Poleg tega je pa še Inomost glavno mesto laške Tirolske. Nemška surovost je toraj še tem večja, ker so leta in leta bila v Inomostu že laška predavanja, zdaj je pa vlada ustanovila fakulteto izven Inomosta, a kljub temu nemška nasilnost še ni bila nasičena. Nemci naj si nikakor ne domišljajo, da bodo nenemški narodi v Avstriji hlapčevsko dalje prenašali njihove brutalnosti,

V nedeljo so bile v raznih mestih večje ali manje demonstracije. Pogreb slikarja Pozzeya v Inomostu se je vršil ob navzočnosti velikanskega občinstva. Okoli 8. ure zvečer je bila večja demonstracija pred palačo, kjer biva nadvojvoda Evgen. V zaporu je še vedno 125 italijanskih dijakov, katere izpuste šele, ko bo dovršeno zasliševanje, ki se vrši zelo počasi. Preiskavo vodijo trije nemški sootniki.

Do večjih izgredov je prišlo tudi v Gradcu, kjer so nemški dijaki, katerim se je pridružilo tudi veliko število meščanov, napadli več gostiln in kavarn ter pobili več oken in napisnih tabel. Policija je morala rabiti orožje, da je razgnala demonstrante, med katerim se je čulo tudi več strelav iz revolverjev. Velik škandal se je primeril v pondeljek dopoldne, ko so nemški dijaki po inavguraciji vrgli slovenske tehnike iz avle, ne da bi Slovenci dali za to povod. Manjše demonstracije so bile tudi v Lincu, Ljubnem, Pulju, Zadru in Tridentu.

Volitev v italijanski parlament. Dozdaj je znanih 465 izidov volitev. Izvoljenih je bilo 282 vladnih

«Kaj te briga?»

«Mene!?! Glej, moj tovariš in jaz greva v Borisovo v ogljarno na delo. Vzemi naju seboj, ako imaš enako pot!»

Fant se je ozrl najprvo v Salakina, potem pa v Ivana, natočil si piva, potegnil s prstom iz kozarca košček zamaška in rekel kratko: «Ni mi prav!»

«Vzemi naju seboj, bodi tako dober! Vsak po pet kopejk...»

«Ni mi potreba!» je rekel fant, ne da bi Salakina pogledal.

«Stori to vendar za božjo voljo!» je govoril Ivan tiho in udano.

Fant ga je pogledal, nagubančil čelo in odkimal.

«Čuden človek si ti!» je vpil Salakin. «Ali ti ni vseeno? Daleč imava iti, trudna sva, slabo oblečena...»

«Obleči bi se morala topleje!» je odgovoril ogljar zasmehljivo.

«Ha, če pa nimava potrebnega denarja za to!» je rekel Ivan prepričevalno. «Vsaj vidiš, midva sva uboga...»

«In zakaj sta uboga?» je prašal ogljar ravnodušno, medtem, ko je pil svoje pivo.

Ivan se je spogledal s svojim tovarišem in oba sta molčala, stoječa golglava pred ogljarjem.

«Nato je spregovorila stara gostilničarka: «Ne delaj vendar okolnosti, Nikolaj, in vzemi ju saboj! Kaj to?»

pristašev, 43 pristašev konstitucionalne opozicije, 25 radikalcev, 25 socialistov in 16 republikancev. Vršilo se bo še 74 ožjih volitev.

Macedonija. Turčija se še vedno ne uda glede pomnožitve inozemskih častnikov za macedonsko orožništvo. Te dni je odgovorila turska vlada na noto avstro-ogrskega in ruskega poslanstva ter znova odločno odklanja vsako pomnožitev iz prejšnjih vzrokov. Obenem je tudi direktno na Dunaju in Petrogradu posredovala za odobritev svojega sklepa, toda dobila je odgovor, da je sklenjena pomnožitev neodložljiva.

Atentat na ruskega guvernerja. V Varšavi primeril se je dne 6. t. m. atentat na guvernerja Čertkova. Ko je došel guverner na kolodvor z visjimi častniki in adjutanti k odhodu vlaka, ki je odpeljal rezerviste na bojišče, pričli so iz nekega voza tri strelj med tem ko se je začel vlak pomikati. Mrtev obležal je neki orožnik, težko ranjen pa guvernerjev adjutant.

Škandal v francoski zbornici. Dne 4. t. m. je francoska zbornica razpravljala o ovaduštvu v armadi, kakršno so se izmislili klerikalci. Pri tem govorilo je več poslancev, med temi tudi poslanec Villeneuve, kateri je izjavil, da zadene vsa odgovornost vojnega ministra Andréja. Ko je pred glasovanjem še govoril vojni minister André, ki je opozarjal na klerikalne elemente v francoski armadi, ki so pri Dreyfusovi aferi demonstrirali proti republiki in predsedniku ter se na to podal k svojemu sedežu, priteklo je od strani k njemu klerikalni poslanec pariškega mesta Syveton ter ga z vso silo udaril s pestjo po desnem licu. André se je prijel za lice in Syveton udaril ga je še po levem licu. Napadelec je bil takoj izključen od 30 sej, a pričakovati mu je še zaslužen kaznen, za tak zločin do treh let. Klerikalci so res povsod enaki, ako nimajo večine za teroriziranje, pa rabijo pest.

Predsednikom Združenih držav v Ameriki je izvoljen vnovič z veliko večino Roosevelt. Udeležba je bila veljanska. Oddanih je bilo nad 14 milijonov glasov.

Rusko-japonska vojna.

Mikadov rojstni dan je že davno prešel, a Port Artur je že vedno v rokah Rusov. Resnica je toraj, kako smo še davno poročali, da so namreč japonofili le slepomišli s tistimi velikanskimi japonskimi uspehi. Da je temu res tako, nam najbolje svedoči zadnji japonski

Mrhe lete tako ali tako zastoj in po pet kopejk ti hočeta dati. Denar naj ti dasta naprej in vzemi ju seboj!»

Ogljarski barantač ju je jel zopet opazovati, enega za drugim, vzdihnil in rekel potem: «Vsak deset kopejk!»

«Dobro!» — je zaupil Salakin. «Tu imaš denar; porabi priliko!»

«Preskusi denar!» je upila starka.

Ogljar je vrgel Salakinovo dvajsetico na mizo, poslušal nje žvenk, jo ugriznil z zobmi, stopil k točilnici in vrgel denar še enkrat na njo in rekel k stari: «Tukaj — za pivo!»

«To je pasji sin!» je šepetal Salakin Ivanu.

«Sedi v sani,» je rekel ogljar Ivanu, medtem, ko mu je stara odštela ostanek, «ti pa sedeš poleg mene!»

«Dobro!» je pritrdil Salakin. «In zakaj ne smeva ostati skupaj?»

«In zakaj hočeta ostati skupaj?» je prašal ogljar nezaupno.

«Imela bi topleje . . .»

«Poglej vendar!» se je zasmel ogljar. «Ne, tako napravita, kakor jaz hočem! Kajti, če tvoj prijatelj namerava storiti tako, da mi konja uideta, potem ti pripeljem eno po glavi, te omotim, zvežem in . . .»

Umolknil je, zasmel se, potem pa pričel kašljati dolgo, mučno . . .

Dalje prih.

oficijelni brzojavi, kateri niso nikdar zamolčali, ako je obleganje res napravilo kak uspeh. Zadnje dni pa so ti brzojavi popolnoma umolknil. Pa tudi mikado bi bil na svoj rojstni dan, ko je sprejel diplomate, gotovo kaj omenil o dogodkih pred Port Arturjem, ako bi bili ti dogodki res ugodni za Japonce.

V Mandžuriji se vrše zdaj boji deloma med topništvom. Obe armadi se dotakata neposredno pred vasjo Navganza. Poroča se, da je pobegnilo kakih 30.000 Kitajcev zaradi japonskih nasilstev. Japonci so opustošili vse kraje v svojem operacijskem okrožju. Število uskokov je vedno večje, tožijo, da so izpostavljeni mrazu ter trpe lakoto.

Dne 4. t. m. so se Rusi približali japonskim okopom v okolici vasi Kontkaj, kjer se je vnel ljut boj z Japonci, ki so se nahajali v okopih ob vznožju v bližini imenovane vasi ležeče gore. Rusi so ves čas obstreljavali vas Judejenci in Japonske obkope v okolici vasi Kontkaj. Selo Judejenci so Rusi z granatami zažgali in razdejali sprednje okope japonskih utrd. Japonci so imeli znatne izgube. Isti dan ponoči so zasedli ruski lovci vas Kudiaca, 2 kilometra od Banjepuce ter napravili ondi zasedo. Ob 5. uri zjutraj je prišlo v vas nekaj Japoncev, katere so ruski lovci naskočili z bajoneti. Japonci so pričeli streljati, a so se morali umakniti iz vasi ter so prišli v ogenj ruskih brzostrelnih topov; pri tem je bilo mnogo Japoncev mrtvih in ranjenih.

Dne 6. t. m. ponoči so naskočili Japonci pozicijo enega ruskega polka na desnem krilu, a so bili odbiti ter so pustili 30 mrtvih. Na ruski strani je padlo 6 mož.

V Mandžuriji vlada že trda zima s snegom in z ostrim mrazom, a kljub temu pričakuje se vseeno vsak čas, da se spopadeta obe armadi ter da pride v kratkem do večje bitke. Te dni so pričeli ruski pionirji delati podzemeljska stanovanja za čete. Vrše se priprave za prezimovanje v Mukdenu.

Port Artur. Izvanredni hrabri napadi Japoncev niso mogli še do zdaj zavzeti Port Arturja. Rusi se še vedno odločno drže in imajo še nedotaknjene pozicije od Golobjega zaliva do Zlate gore; sploh pa kapitulacija ni še tako blizu, kakor se je mislilo. Japonci niso dosegli onih uspehov, ki so jih pričakovali od novega naskoka. Za utrdbo Erlungšan imajo Rusi nove in stare pozicije, na katere se še lahko umaknejo, ne da bi izgubili oblast na notranji obrambeni črti. Dokler imajo Rusi Erlungšan v svoji oblasti, ne zamorejo Japonci zavzeti Port Arturja. Japonci so zelo trudijo, da bi prisilili Stesella h kapitulaciji. Do 50 čevljev globoke jarke kopljejo ter jih hočejo za morsko vodo zaliti. V nedeljo in pondeljek so večkrat naskočili trdnjavo, a vsakokrat so izgubili čez 1000 mož. Vzeli so sicer mnogo okopov pred glavnimi utrdbami, a utrdb samih še niso mogli vzeti. Izgube Japoncev so večje, ko pri prejšnjih napadih, a kljub vsem tem izgubam še ne odnehajo. Sicer pa se zatrjuje, da Japonci opuste zazdaj nadaljnje napade na Port Artur ter da se bodo omejali le na černiranje trdnjave. To je zelo verjetno, kajti v hudi zimi in na zmrzlih tleh so šanse jako neugodne za take naskoke. Če bo to res, bo za Ruse najugodnejša rešitev, ker spomladi bržkone ne bo več časa in potrebe za take naskoke. Do takrat bo baltiško brodovje že v iztočnih vodah in usoda Port Arturja se odloči v veliki bitki na morju.

Vladivostok. Kakor se čuje, se Vladivostok zelo utrjuje, ter se za obrambo pričenjajo že več milj pred mestom velike utrdbe. Na vsak način bodo našli Japonci v Vladivostoku drugi Port Artur. Mesto je bogato založeno z živili, s streljivom in topovi. V Vladivostok so prišli baje podmorski čolni. O ondašnjem brodovju ni ničesar znanega. Pristanišče je 7 milj daleč zavarovano z minami. Posadka ne verjame, da bi bila to zimo napadena od Japoncev.

Dopisli.

Iz Radovljice. Na dopis v zadnji številki «Gorenjca» iz Lesec je sklenil osnovalni odbor sadne razstave odgovoriti na kratko. Tega pa ne stori zaradi dopisnika,

ki v svoji nizkosti ne zasluži drugega nego preziranje, marveč zaradi drugih ljudi, ki tudi čitajo «Gorenjca», in pri katerih izkuša dopisnik v svoji osebni naklonjenosti do odbora v nič devati sadno razstavo zdaj, ko je zaključena. Sadna razstava v Radovljici, tega se osnovalni odbor popolnoma zaveda, ni nikomur bila na škodo, pač pa v precejšno korist in tudi takim, ki so proti razstavi rovali. Kdor je obiskal razstavo — in bilo jih je okoli 4000, nevšteviš šolske mladine —, hvalil jo je kot tako, katera kot prva razstava na Gorenjskem dela vso čast domovini. Da je prislo do toliko častne rešitve te zadeve, štel je vsak razsoden človek v zaslugo odboru, kateri je kljub nepopisnemu hujškanju nerodoljubnih faktorjev, z brezobzirno doslednostjo vršil svojo nalogo in v najbolj kritičnem trenutku ni hotel odložiti dela za blagor ljudstva. Odbor je prevzel naše vso odgovornost za gmotni vspuh razstave, katero odgovornost je odklanjalo veliko in malo na desni in levi. Odbor je na to stran storil svojo polno dolžnost in račun o tem dajati ni dolžan kakemu brezimnemu hujšaku, marveč dal ga bode slovenskemu ljudstvu, ko pride čas za to. Kar se tiče strokovne uredbe v razstavi, pa odklanja odbor vso odgovornost, ker je strokovno vodstvo prevzela c. kr. kmetijska družba kranjska in je bila toraj njena stvar vstreti tozadevnim zahtevam. Njena stvar je tudi bila, prirediti za dobo razstave sestanek sadjarjev in ukreniti še kaj drugega, kar bi služilo napredku domače sadjereje. Dopisnik naj se toraj obrne na c. kr. kmetijsko družbo za pojasnilo v tej zadevi. Da je odbor smatral za potrebno, razstavo imeti odprto celih šest tednov, v to je bil pač opravičen po dejstvu, da so nerodoljubni ljudje begali ljudstvo, češ, da razstave ne bo in več enakega ter da se je ljudstvo šele po otvoritvi razstave začelo v širjem obsegu ogrevati za obisk. Ako bi bil odbor sledil nelepim željam izvestnih elementov, imeti razstavo odprto samo par dni, dosegel bi bil pač gmoten uspeh, kakršnega so mu tako zelo želeli sovražniki domačega napredka! Ali te fijaske odbor ni hotel, dasi mu je žal, ako se njegovi nasprotniki zaradi tega razburjajo.

Dopisniku «iz Lesec» bodi nadalje povedano, da nobenemu članu osnovalnega odbora ni najmanje na mislih kak križec ali kaj enakega. «Križec» in priznanje ter najlepša zasluga je odboru razstava sama in njen vspuh, ki se bode bre dvomno poznal v domovini še v pozne čase. To in pa dobro izpričevalo, ki ga je odbor prejel iz ust sto in sto gostov razstave, med njimi celo od strani odličnjakov in veščakov. To je v zadoščenje odbora; smešni napadi od kake strani, kjer morda besni zavist in je večje koprnenje po križcih, pa odbora najmanje ne motijo. Svetuje pa odbor dopisniku, ki je nagromadil toliko neresnic v svojem dopisu, naj on in njegovi somišljeniki prirede prihodnjč kaj boljšega, odbor jih pri tem gotovo ne bo motil in jim nasprotoval, ker smatra za največjo podlost, ako kdo dobro idejo, ki jo ima kdo drugi, hoče temu iztrgati ter se sam lišpati žnjo, ako pa tega ne more, pa mu skušati občekoristno delo uničiti. Konečno bodi dopisniku povedano še tole: Član osnovalnega odbora sadne razstave in predsednik kmetijske podružnice, gosp. Korošin, pri otvoritvi ni stal za vrati, marveč je stal, kjer je stal ves odbor. Za vrati ali morda celo za — odrom, pa je stal, če se ne motimo, dopisnik sam. Toliko v splošno pojasnilo. Na druge morebitne napade odbor ne bo več odgovarjal, ker se noče pričkati z elementi, ki za razstavo niso nič dali in nič storili.

Iz kamniškega okraja. (Kamniški tehant in ljubljanski škof.) «Slovenskemu Narodu» se ima kamniški tehant zahvaliti za ne malo uslugo. «Slovenski Narod» je bil namreč izdal škofovo tajnost, kaj misli leta napraviti s Fischerjevim hotelom v Kamniku. Cenjeni čitatelji «Gorenjca» morajo vedeti, da je ta hotel kupil «visokočastiti» knezoškofijski ordinarijat ljubljanski. Plačal ga seveda še ni, ker se je ves denar, kar ga je imel knezoškofijski ordinarijat na razpolago, porabil za zidanje «katoliškega vseučilišča» v Št. Vidu. Ficki in knofi, ki

so bili še ostali v blagajni, so se pa razdelili med tiste kmete, ki bi imeli dobiti od deželnega zbora kake podpore, pa jih vsled klerikalne obstrukcije niso dobili. Na ta način je hotel velečastiti in prevzvišeni knez in škof ljubljanski vsaj nekoliko pokriti krivico, ki se je zgodila kmetom zaradi zbivanja in kričanja duhovnikov v deželnem zboru kranjskem. Blagajna je torej prazna, hotel pa na dolgu. Pa to nič ne de! Denar že dobimo, misli si ljubljanski škof. Hitro in tajno imenuje g. Šško vrhovnim natakarkjem v bivšem Fischerjevem hotelu. Vse natakarkje in druge posle bi moral Šiška vzeti iz ljubljanskega lemenata. Na ta način bi se stekali vsi dohodki v knezoškofijsko malho, kamniški natakarkji pa bi ostali na — suhem. In sedaj pride «Slovenski Narod» ter neusmiljeno razkrije celo tajnost našemu tehantu Janezu Lavrenčiču. Ta je pa bil kar iz sebe, ko je bral o najnovejši škofovi nakani. «Če ima škof dolg, naj ga ima, jaz ga imam tudi,» mislil je tehant. «Nas „katoliški dom“ tudi še ni plačan! Škof naj plača svoj dolg, jaz bom pa svojega. Tega pa nikakor ne dovolim, da bi škof v Kamniku meni konkurenco delal s svojim hotelom! Hotel je v moji dekaniji in od hotela bom jaz spravil dohodke!» Sklical se je potem «triumvirat», obstoječ iz tehanta, Kosma in Franceta, po domače Devičnika, ki je soglasno sklenil, da se škofu odpošlje ugovor zaradi vmešavanja v notranje zadeve kamniške dekanije, hotel pa, katerega škof itak ni plačal, se vzame v upravo triumvirata. Tehant bo «gospodar», Kosem bo vrhovni natakark, France bo pa gledal na to, da se ne krši morala med uslužbenci in med gosti. Stalni gostje bodo gotovo frančiškani, ki imajo cele zaboje samih cekinov. Matevž bode pripeljal svoje prijateljice iz mekinskega samostana, France pa svoje usmiljenke. Kot kraljica bode sedela na visokem prestolu «najlepša», ki bode s tehantom otvorila nunsko-frančiškanski ples. To bode veselje v našem lepem mestu! Ko je dobil ljubljanski škof ukor od kamniškega triumvirata, je delal jako kisle obraze. Ta presneti «Slovenski Narod» mu je pokvaril ves njegov «lepi plan». Takoj je poklical dr. Šušteršiča, kateremu je zapovedal, da mora dati pri prihodnji seji v deželnem zboru dr. Tavčarju krepko zausnico. Dr. Šušteršič je res mislil izvršiti škofovo povelje, stal je že pred dr. Tavčarjem, toda zausnice mu ni dal, ker se je bal, da ne bi dobil nazaj dveh. Polagoma se je škof potolžil, in kakor se šepče po Ljubljani, kupil bode ljubljanski Grad, iz katerega bode napravil najmodernejši hotel. V škofiji in lemenatu se že baje delajo priprave za električno železnico v «Hotel na Gradu». V hotelu bodo stregli sami lementarji in pa tisti kaplani, o katerih škof ne ve, kam bi jih dejal. Srečni Ljubljančanje, ki bodo imeli hotel na Gradu, pa še s «škofovo» se bodo lahko vozili na Grad. Vem, dragi «Gorenjec», da se še tebi sline cede po takem življenju, kakršno bode vladalo v kamniškem hotelu in v «Hotelu na Gradu»! Pa reci tvojemu tehantu Koblarju, da naj tudi napravi kak tak hotel. Na Kranjskem imamo dosti samostanskih ljudi, ki ne vedo, kaj bi delali; bodo vsaj po hotelih kot natakarkji in hlapci nastavljeni. Bog živi katoliške hotele!

Iz Poljan nad Škofjo Loko. Tukaj pri nas v Poljanah se še vedno opaža maščevanje umrlega klerikalnega konzuma. Strašna je bila smrt konzuma in med ljudmi vlada še vedno grozna jeza, strah in zdihovanje za ogromno škodo. Popisati se ne da, kako so prevarjeni kmetje zdihovali in jokali, kajti kazen jim je bila za petami in nekatere so brez usmiljenja pometali v ječo, kjer seveda ni pričakovati nič dobrega. Zelo častiljiv je bil začetek konzuma, konec pa silno sramoten, ker je poginil na tako grd način. Spominjajmo se na ta prizor, zakaj kaj enacega se še lahko zgodi. Našim ljudem bo ostal v spominu še v poznih letih,

Z Jesenic. Nova nevarnost proti delavcem v prvem najnižjem stolnu v predoru na Hrušici. Voda, ki prodira iz zemlje, je strupena; vsi delavci, ki jim je voda plusknila v obraz, so oslepel. Zdravnik jim ne ve dati zdravila in jih tolaži, da bo ta čudna slepota prošla samaobsebi. Oslepljeni delavci že osem dni nič ne delajo, zdravijo se s tem, da si polagajo na oči surovo goveje

meso. Čuje se tudi, da podjetništvo tem oslepljencem noče dati nobene bolniške podpore, češ, da so zdravi. To bi bilo nezaslišano.

Loške novice.

— Poroka. V ponedeljek se je poročil g. Ivan Tušek, sedlarski mojster v Stari Loki, z gospodično Marico Pintarjevo.

— Potres. V četrtek ob 6. uri 10 minut zvečer smo čutili tukaj lahen potres. vendar toliko močen, da je tresenje občutila večina prebivalstva. Posamezni predmeti so se tresli.

— Koncert. Slovenski tamburaški in pevski klub «Šiška» priredi jutri v nedeljo, 13. novembra t. l. v škofjeloški čitalnici koncert s plesom. Spored: 1.) V. G. Brož: «Hurrah Rusija,» kozaska bojna koračnica; 2.) Drag. Hruza: «Savski valovi,» valček; 3.) P. Mascagni — V. G. Brož: Intermezzo iz opere «Cavalleria Rusticana»; 4.) M. pl. Farkaš: Venec hrvaških narodnih pesmi; 5.) G. Verdi — R. Svetlič: Arija in zbor iz opere «Trubadur»; 6.) V. Smetana — M. pl. Farkaš: Koračnica iz opere «Prodana nevesta»; 7.) Šaljivi prizor «Struklji» predstavlja g. Fr. Berzin. Po koncertu ples, korijandoli korzo, šaljiva pošta in šaljiva loterija. Začetek točno ob polosmi uri. Vstopnina za osebo 40 vin. Tamburaški klub «Šiška» je vzpričo svoje dovršene izvežbanosti na zelo dobrem glasu med sličnimi zbori, zato iskreno pozdravljamo krepke Šišenčane, ki nas posetijo jutri. Od našega meščanstva pa pričakujemo, da se isto polnoštevilno udeleži veselice — saj že ne pomnimo, kdaj je bila v Loki zadnja. Glasbeni repertoar omenjenega kluba je tako bogat, da mu ne bo zmanjkalo pozno v noč veselih valčkov in različnih poskočnic. Ločani, v nedeljo zvečer v čitalnico!

— Uboj. V četrtek, 10. t. m. je bil izročen tukajšnjemu c. kr. okrožnemu sodišču 33letni oženjeni bajtar iz Podjelovega brda, Jernej Lindar. Dne 8. t. m. je udaril po glavi s tri prsti debelo «lajsto» 27 letnega Blaža Štrefelna iz Sovodnega, ki je na mestu mrtev obležal. Ubil ga je torej z enim udarcem.

— Aretovan in c. kr. okrožnemu sodišču v Škofji Loki izročen je bil 10. t. m. 19 let stari delavec Francšek Gartnar iz Rudnega štev. 19. Zasledili so ga orožniki iz Železnikov. Aretovanec je ogoljufal pri smrekah za 60 K, radiral je uradni pečat, dalje je radiral tudi iz neke knjige, ko je kot tovarniški uslužbenec «zamerkoval» zaslužek. France Gartnar je nameraval oditi v Ameriko ter se izrekel, da se bode ustrelil, ako ga bodo zasledovali orožniki. Pri aretovancu so našli revolver, nabit s šestimi krogli.

— Trgovina gospe Franciške Pápa, soproge škofjeloškega nadučitelja, se je v zadnjem času kar najlepše spopolnila. Poleg drugih potrebščin, opozarjamo prebivalstvo iz mesta in okolice osobito na prekrasna in mnogovrstna Miklavževa in Božična darila, ki so pripravna mladini in odraslim. Trgovina s papirjem je bila za Loko v sedanjih razmerah zares potrebna.

— Umrl je Jakob Trdina, gimnazijski dijak kranjske gimnazije. Njegovi součenci šestošolci so prišli včeraj, v petek, v Loko, da ga spremijo k zadnjem počitku. Spremljal jih je g. profesor A. Zupan. N. v m. p.!

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebnosti. Finančni minister je imenoval g. Otona Homanna, trgovca v Radovljici, članom osebno-dohodninske komisije in g. Alojzija Schreya, c. kr. nadpoštarja in posestnika na Jesenicah, kot namestnika te komisije.

Izpremembe pri učiteljstvu. Na Primskovem nadomestuje obolelo učiteljico gdč. Ano Praprotnik izpraznena učiteljica kandidatinja gdč. Antonija Jesenko iz Škofje Loke.

Redko slavlje je praznoval v petek škofjeloški nadučitelj gosp. Francšek Pápa. Ta dan namreč 11. novembra, je poteklo 36 let, odkar deluje vrli gospod z

vso vneto na ljudskošolskem polju. Prva služba njegova je bila v Starem trgu pri Ložu, katero je nastopil 11. novembra 1868. V Kočevju je postal nadučitelj, od tam je šel v Metliko, iz Metlike pa 15. februarja 1884 v Škofjo Loko. In od tega časa deluje neprestano na tej soli kot voditelj ljudske in obrtno-nadaljevalne šole v najlepšem soglasju s podrejenim mu učiteljstvom. To redko slavlje je praznovalo učiteljstvo in gg. kateheti v ožjem krogu med seboj. Bog živi gospoda vodja še mnogo let!

Na Primskovem je gorela v četrtek zvečer tvornica za umetno mizarstvo g. Ivana Pintarja. Zgoreli so mu vsi stroji, razno orodje, les i. t. d. Gasilci iz Kranja so bili takoj na licu mesta in resili, kar se je sploh rešiti dalo. Škoda je okrog 40.000 kron, zavarovalna svota pa 12.000 kron.

Napadel ja dne 30. m. m. posestnikov sin France Prešeren iz Leš na potu med Srednjo vasjo in Št. Jurjem Leopolda Pirnata s Klanca in mu zasadi nož v hrbet, potem je na isti poti napadel Ano Štirn iz Št. Jurija, jo vrgel ob tla in se že pripravil na druga junaska dela, ko je pribitela neka ženska in je pregnala napadalca. Prešern je šel potem v Srednjo vas, kjer je pobil nekaj sip. Na to so ga orožniki odgnali v zapor v Kranj.

Plesno veselico prirede «poljubljeni svaki» v nedeljo, dne 13. novembra 1904 v gostilni g. Matija Jagodica na Zgoši pri Begunjah v slavo in zabavo. Vspored: Prosta zabava in ples. Svira godba na lok. Začetek ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi «klub poljubljenih svakov».

V Domtalah so dobili novo pokopališče.

Delo v bohinskem predoru naglo napreduje. V par mesecih bode predor končan. Precej dela pa bo še pri širokem kanalu sredi predora. V doslej dovršenem kanalu je voda silno močna. Padec te vodne moči nameravajo uporabiti za nabavo električne luči v predoru, na postaji in stanovanjih pred predorom. — Bistriški vodovod bo v kratkem dovršen.

V Begunjah je dne 2. t. m. nekdo ukradel gostilničarki Josipini Bratanič iz zaprtega predala 300 K, 15 srebrnih žlic in več drugih dragocenosti.

Znorela je M. Rojec v Trzinu. Skočila je v vodo pri Majdičevem mlinu v Jaršah in so jo komaj rešili. Prepeljali so jo v bolnico.

Gorelo je minulo soboto ponoči v Novi Oselici pri Janezu Simoniču p. d. pri Slamovčanu. Zgorela je hiša, obleka, denar, žito in sploh vse, kar je bilo spravljenega v hiši. Zgoreli sta mu tudi dve svinji in smrtno nevarno se je opekla ena ženska. Z veliko težavo je gospodar rešil sebe in družino, ker je bila že vsa hiša v plamenu, ko se je zbudil. Zavarovan je bil za 1400 K.

Ogenj. Iz Srednje vasi pri Bohinju se poroča, da se je vnel Bajdrov kozolec, prvi na desni strani iz Jereke proti Češnjici, v katerem je bilo nad 100 stotov sena, slame in lesa. Ljudje so bili v velikem strahu, ker stoji pred Češnjico kozolec pri kozolcu, vsak napolnjen s senom in slamo, in zraven vas z 90 hišami. K sreči so Češnjani napravili vsled lanskega groznega požara dve večji ročni brizgalnici. Ženske so naglo nosile vodo v skafih, ljudje so pritisnili, podrli kozolec proti Jereki in ogenj je bil omejen. Škode je nad tisoč kron. Kozolec ni bil zavarovan.

Tatvina. Posestniku Francu Koširju pri Mojstrani je bila ukradena kobila, vredna 600 kron.

Planinskega orla je ustrelil dne 30. oktobra na Črni v Bohinju lovec Zeiselberger. Orel meri 2 metra 10 cm.

Po Jelovici se še vedno klati medved.

Očima ubil. Na vseh svetnikov zvečer pri Sv. Križu poleg Tržiča je pastorek Lovro Sparovec svojega očima Antona Gradišarja udaril po glavi tako močno, da mu je prebil črepinjo. Gradišar je čez dva dni potem umrl. Oba sta družinska očeta.

Samomor. Raz mosta v soteski «Žlica» pri Trbižu je — kakor se nam poroča — skočil kurjač državne železnice Ivan Burgstaller. Bil je takoj mrtev. To je že tretji slučaj, da se je raz ta most, ki leži 80 metrov nad sotesko, izvršil samomor.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, naznanja, da je g. Jernej Bahovec v Ljubljani založil peresa v korist naše družbe in da jih je že začel razpečavati. Zaklopnica vsebuje 144 peres in stane dve kroni. Naročajte jih, vse rodoljubne Slovenke in vsi zavedni Slovenci, da bo korist družbe tem večja.

Ušla je. «Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona zahtevam, da sprejmete glede novice «Ušla je» priobčene v 44. št. «Gorenjca» z dne 29. okt. t. l., sledeči stvarni popravek: Ni res, da je kuharica usla znanemu besniškemu župniku Pokornu. Res pa je, da sem jej jaz odpovedal službo. Ni res, da jo je ta božji namestnik, ves besneč od svete jeze, tako neusmiljeno pretepal, da je palico zlomil nad njo. Res pa je, da je nisem nikdar tepel. Dalje ni res, da imam pod svojo streho še tri ženska bitja, od katerih da obrajtam posebno Juliko, da jo rad hvalim, da je «fest punca», da hodi za kratek čas skupaj na špencir in tudi na božjo pot k sv. Joštu ter da se jaz kažem pravega kavalirja. Res pa je, da sem dal učiteljici Juliji Jaklič začasno stanovanje v župnišču, dokler ne dobi primerne stanovanja v šoli. V Besnici dne 1. novembra 1904. Franc Pokorn, župnik.» Koblar nas je pustil popolnoma na cedilu. Ne spominja se nas več niti na prižnici, niti v «Slovencu». Sestradiati nas hoče, popolnoma sestradiati. K sreči so pa še dobri ljudje, ki imajo za «Gorenjca» več srca, kakor naš tehan. Kakor kaže, bo postal velik i dobrotnik našemu listu mali gospod župnik Pokorn. Večkrat smo že imeli priliko baviti se z njegovo vse časti vredno osebic, prav v zadnjem času nam je že parkrat pomagal iz zadrege in sedaj je stopil celo v krog naših sotrudnikov. Vpeljal se ni napačno. Še noben popravek nas ni spravil v tako dobro voljo, kakor Pokornov. Zato smo ga rade volje ponatisnili in prepričani smo, da nam bodo tudi cenj, bralci hvaležni za ta izredni užitek. Ker se je Pokornu takoj prvi poskus posrečil tako izborno, se pač smemo nadejati, da si bo izkušal v «Gorenjcu» pridobiti novih lavorik. Naša dolžnost je tedaj, da seznanimo z njegovo o:ebo tudi one naše čitatelje, ki niso imeli prilike spoznavati ga od obličja do obličja. Č. g. France Pokorn, vulgo Medvedkov iz Škofje Loke, pase sedaj duše v Besnici nad Kranjem. Male postave je sicer — pravijo, da mora stati na pručici, da vidi čez prižnico — zato je pa velik na duhu, o čemer že priča njegov današnji popravek. Hlače nosi kratke, zato pa sukajo do peta. Kadar je blato, zaviše sukajo mesto hlač. Čez to črno sukajo je poveznjen velikanski klobuk-širokokrajnik, ki brani č. g. fajmoštra dežja in pekočih solnčnih žarkov. Od daleč je naš France videti kakor kaka črna goba. Pravijo, da mal lonec hitro vzkipi in resnica te narodne prislovice se je izkazala tudi na besniškem župniku. Hud je ta Medvedov že tako, da dela vso čast svojemu domačemu imenu. Če z besedo ničesar ne opravi, pa pretepa svoje potrpežljive farmane. Prijatelj je tudi podhrbitnih sunkov. Sicer je seveda najboljši pastir, ako so mu ovce v vsem poslušne. Kar se tiče njegovega današnjega popravka, se je splošno pripovedovalo, da je zlomil palico nad svojo kuharico. On sedaj sicer taji, zato nam toliko bolj ugaja, ker sam priznava, da se ne kaže pravega kavalirja. Res ni kavalirsko, ker je pretepal svojo kuharico, in že celo ne, ker je «fest punca» Juliko v svojem popravku kar trikrat zatajil, predno je še v «Gorenjcu» dvakrat zapel. Ker pride Medvedov za prihodnjič zopet na vrsto, naj se za danes poslovimo od njega in od Julike, ki stanuje v farovžu, čeprav ima prosto stanovanje v šoli.

Mlekararska zadruga v Radomljah je dobila državno podporo 1000 kron.

V Kamniku so dobili četrtega mesarja.

Križem sveta.

Z Dunaja. Društvo svobodomiselnih akademikov «Sava» na Dunaju priredi svoj II. redni občni zbor dne 14. novembra t. l. Lokal: «Zur goldener Sense». IX. Währingerstrasse 33. Začetek: ob polosmih zvečer.

Obesila je sebe in svoje tri otroke žena delavca Klence v Berlinu. Storila je to radi tega, ker ni mogla

plačati 15 mark denarne kazni, v katero je bila obsojena. Ko je prišel mož domov je našel vse že mrtve.

Umril je na Dunaju dne 6. t. m, tajnik ravnateljstva c. kr. priv. južnih železnic, g. Rajko Deu, rodom Slovenec iz Tržiča. N. v m. p.!

Porod na avtomobilu. Pariz ima prvega otroka, ki se je rodil na avtomobilu. Neki Leaneur se je peljal na avtomobilu po Boulevardu ter zapazil na neki klopi žensko, ki se je zvijala od bolečin. Ustavil je ter ji pomagal v avtomobil, da jo čim hitreje pripelje v bolnišnico. Toda med potom mu je žena porodila.

Gospodarske stvari.

Kletarski tečaji. Znano je, da je kletarstvo na Kranjskem v primeri z drugimi, bolj naprednimi, vinorodnimi deželami še na jako nizki stopinji — ter da je nujno potrebno, da se naši vinogradniki poprimejo z vso resnostjo boljšega kletarjenja, ako hočejo pridelavati dobro, okusno in stanovitno vino in z istim s pridelki drugih dežel uspešno konkurirati. Kaj pomaga najlepše grozdje iz najboljšega vinograda, ako iz njega gospodar ne zna pripraviti fino, zlahtno in stanovitno vinsko kapljico? Istotako je znanje umnega kletarstva neobhodno potrebno za vinske trgovce in gostilničarje, ki posredujejo prodajo vina med pridelovalcem in občinstvom in ki lahko iz najboljšega vina najslabše naredijo, ako znjim pravilno ne ravnajo. Da se ponudi interesentom prilika, izobraziti se teoretično in praktično v umnem kletarstvu, priredi c. kr. vinarski nadzornik Bohuslav Skalicky pri državni kleti v Novem mestu tekom prihodnjih zimskih mesecev več trodnevnih kletarskih tečajev. Kdor se misli enega teh tečajev udeležiti, mora se pismenim potom ali ustno zglasiti vsaj do 25. novembra t. l. pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Novem mestu. Ker je število udeležencev za vsak tečaj omejeno, priporoča se, da dotičniki prošnje prej ko mogoče vposljejo. Vsak, kdor bo v tečaj sprejet, bode pravočasno in sicer vsaj en teden pred pričetkom tečaja, pismenim potom obveščen.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu oktobru 1904 je vložilo 385 strank K 100.468·56, dvignilo pa 262 strank K 65.993.61, 2 strankam se je izplačalo posojil K 9.000.—. Stanje vlog iznaša K 3.479.952·18, stanje hipotečnih posojil kron 2.003.497·21 in denarni promet K 520.768·81.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu oktobru je 224 strank vložilo K 76.876·68, — strank dvignilo K 39.264·51, — strankam se je plačalo posojil K 15·750.—. Denarni promet K 27.876·78.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki. V mesecu oktobru je vložilo 97 str. K 25.474·65, 58 strank dvignilo K 16.246·56, 4 strankam se je izplačalo posojil K 6.400.—. Stanje hranilnih vlog K 544.865·13, stanje posojil K 547.674·33, denarni promet K 87.878·07.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu oktobru 1904 je vložilo 160 strank K 51.631·52, 127 strank vzdignilo K 35.376·55, 21 strankam se je izplačalo posojil K 59·900.—. Stanje hranilnih vlog K 1.100.857·11, stanje hipotečnih posojil K 860.018·40, denarni promet K 213·760.04.

Spreten pomočnik

izučen stavbenega ključavničarstva

se sprejme takoj.

Pogoji in ponudbe naj se pošljejo na tvrdko **g. Bathelt**
v Tržiču. 190—1

Puščavnik — v škripcih.

Kdo ne pozna Puščavnika? Poznajo ga meščani, trgovci, obrtniki in uradniki, ki pogosto zahajajo k njemu, saj ima izborna pijačo in izvrstno kuhinjo, poznajo ga tudi kmetje i. t. d. Tudi čitateljem «Gorenjca» je dobro znan ta prijazen, vljuden, darežljiv in vedno vesel mož z zdravim humorjem. Mi se ga dobro spominjamo še iz časa, ko se je izprehajal s slavnim 'burskim generalom' Luko Majerjem. Sedaj se je zopet naenkrat prikazal na površje in kakor nam poroča oči-videc — njegov prijatelj, ga je te dni nežni spol v neki tukajšnji kuhinji povabil na — golaž. On se je seveda kavalirski odzval prijaznemu povabilu. Pa mislite, da so ga te šmentane sitnice izpustile iz rok? Kaj še! Revč se je branil in branil, in ker to ni nič izdalo, klical na pomagaje, dokler jim ni srečno ušet. Za izredno gostoljubnost in postrežljivost teh amaconk bodi jim izrečena najsrčnejša zahvala!

192—1

Puščavnikov prijatelj.

Naprodaj je

mlad pav

moškega spola, poldrugo leto star.

188—2

Albin Bant v Kranju.

Izvrsten okus kave dočefete s primešanjem

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorek dragovoljno.
Poštna 5 kg, pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsom odjemalcem zastoj pošiljani mesečno.

Vydrova tovarna žitne kave Praga-VIII.

Sluga

za pisarno se sprejme v Valjičnem mlinu v
Kranju.

186—2

Ta prostorček je pripravljen za rokavico.

191—1

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge
po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

9—24 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 3.432 029 32. Stanje hipotečnih posojil K 2,003.069—64.

Dr. med. univ.

Jernej Demšar

praktični zdravnik

špecialist za kožne in spolne bo-
lezni

184—2

začne ordinirati

8 novembra in sicer od 10. do 12. ure do-
poldne in od 5. do 6. ure popoldne

Ljubljana

v Prešernovih ulicah, Mestna hra-
nilnica, II. nadstropje.

Večkrat premišlano!

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, tepešne in cene
priporoča prva in največja

tovarna

pecij in glinastih izdelkov

August Dreise

93—22

v Ljubljani.

Učenec

se sprejme pri

H. SUTTNER

155—8

urar v Kranju.

Zahtevajte 'Gorenjca' v gostilnah in kavarnah!

Vsaka rodbina

naj bi v svoj prid rabila is

Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo

kot primes vsak-
danji kavni pijači.

04.1/4

Tapetnik in preprogar Dragotin Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi
tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka.

Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske
mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovani z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu
dne 28. februarja 1904. 136-12

Pariz 1900

„Grand Prix“
Najvišje odlikovanje.

Singerjevi šivalni stroji.

Original Singer šivalni stroji so vzorni v konstrukciji in izvedbi.
Original Singer šivalni stroji so neutrpljivi za obrt in domačo rabo.
Original Singer šivalni stroji so najbolj razširjeni v tovarniških obratoviščih.
Original Singer šivalni stroji so neprekosljivi glede trpežnosti in zmožnosti.
Original Singer šivalni stroji so posebno pripravni za moderno umetno
vezenje. Brezplačni poučni kurzi za vse domače šivanje in za moderno umetno
vezenje. Svila za vezenje v vseh barvah v veliki izbiri v zalogi. Elektromotorji za
posamezne stroje za domačo porabo.

Singer Co. šivalni stroji, deln. družba

Ljubljana, sv. Petra cesta št. 6.

98-10

Slav. šolskim vodstvom

se udano priporočam za cenj. naročila šolskih tiskovin

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Ali hočete dolgo živeti

In se veseliti zadovoljivega zdravja? Da dosežete to, morate
skrbeti, da ohranite svoj želodec zdrav in za prebavljenje
vedno sposoben.

Vsak, kdor si je izpridil želodec s težko prebavljivimi, prevro-
čimi ali premrzlimi jedmi in pijačami, ali se ga je z istimi morda
prehladil, naj se posluži

Germanove okrepčalne esencije

katera se uporablja z največjimi uspehi pri: pomanjkanju apetita,
želodčnem oslavljenju, vetrovih, riganju, zgagi, vzdigovanju,
glavobolu, omotici, krču, telesnem zaprtju, napečenju in zlati
šili. Po mnogo zavzitem košilu, posebno še po mastnih in težko-
prebavljivih jedilih, odstrani ta esencija pritisk in bolečine, vzbuja
slast do jedi, kar zdatno pripomore k ohranitvi in vzdrževanju telesa.
Po odstranitvi raznih izpridenih sokov iz telesa, učinkuje tako, da
čisti kri in ima poleg tega pred vsemi drugimi enakimi zdravili to-
prednost, da ne škoduje prav nič, celo tedaj ne, če se jo rabi v pre-
sledkih mnogo let, ker se nareja iz najfinejših in najbolj izbranih
rožnih sokov ter ima prijeten, grenko-aromatičen vonj tako zelo, da
jo zavivajo s slastjo tudi gospe, otroci in celo prav razvajene osebe

Germanove okrepčalne esencije, kot pravega domačega in
ljudskega zdravila, bi ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker odvrne
prečestokrat najresnejšo bolezen, kar je upoštevati zlasti tam, kjer
ni zdravniške pomoči takoj pri roki. Pri k povanju naj se zahteva
vedno samo Germanova okrepčalna esencija iz lekarne «pri
črnem orlu» v Belovaru: zakaj po svetu kroži še nekaj drugih
temu sličnih zdravil, od katerih pa se glede izvrstnosti ne more no-
beno primerjati tej esenciji. Kot znak pristnosti mora imeti vsaka
steklenica, ki se nahaja v zel-nem zavitku popolen trvdin napis:
Lekarna «Pri črnem orlu» K. Germana v Belovaru (Hrvaško),
kamor naj se naslavljajo tudi vsa poš na naročila. Cena steklenici
je 1.40 K. Po pošti se ne pošlje manj kakor dve steklenici. Pri pred-
plači naj se blagovoli doposlati še 20 vin. za zavitek. Naslovi naj
bodo natančni in čitljivi. Naznanila pri povpraševanju, prospektih
ter navodila pri uporabi so zastoj. 113-6

Germanovo okrepčevalno esencijo priporočam bolehalim kar
najbolj, ker sem preverjen v izbornem učinku, katerega sem zapazil
že mnogokrat deloma sam na sebi, deloma pri mnogih župljanih,
katerim sem to esencijo nasvetoval.

Edmund Medeotti, župnik v Trojstvu (Hrvaško).

Obv-ščam Vas, da sem prejel že od mnogih strani razna-
slična zdravila, toda tako niso učinkovala nobena kakor Germanova
okrepčala esencija Andrej Žižek, Sv. Ana, Kriehenberg.

Prosim, pošljite mi nemudoma zopet o-tem steklenic Germa-
nove okrepčalne esencije, katero najlopleje priporočam zlasti tistim,
ki so bolni na želodcu. Zdravje se mi vidno boljša.

Apolonija Hab-rl, Semriach, p. Peggau (Štajersko).

Hamburg-Amerika

150-10

Iz Ljubljane v

Novi York

samo 60 gl. z dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsaki **ponedeljek, torek in četrtek** v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo **6 dni**. Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zastopnik: **FR. SEUNIG, Ljubljana**, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

M. Podkrajšek

frizer

za dame in gospode

Ljubljana, sv. Petra c. 35

42-35
 priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj zdravniško priporočni gor-ko in mizro zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne proizvoduje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Dalje se izvršujejo vsa-kovrstna dela iz las.

Oddelek za dame s separa-tivim vhodom.

„Zakaj so Vaši zobje tako bell?“

„Vsak dan rabim **O. Seydlovo higijenično kozmetično ustno vodo**, ki izvrstno vpliva na zobe in je bila s priznanjem odlikovana. Dobite jo lahko v **lekarni pri sv. Trojici v Kranju**.

38-36

71-81

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom

„MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarstvo, ključavničarsko, kovaško, zidarstvo, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pluge, lemeža, železne brane, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, **vodne žage, pile**, kovanja za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, **trsje za obijanje**

Zaloga vozniških plaht in pokrival za komate.

stropov, vlite kotle. Ve-liko izber slamoreznic, železnih peči

Roman- in Portland-cement, traverze, stare, železniške šine

šine za kolesa, podvozi in drugo železo, **sesalke za vodnjake**, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, **zaloga različnih barv.**

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafika, Jurčičev trg 3;
Škofji Loki g. M. Žigon, trafika, glavni trg;
Radovljici g. Oton Homann, glavna trafika;
Javorniku g. Štefan Podpac, trgovec;
Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec.

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti
 samo s 13-48

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno! Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji, in sicer: **S 1. počastno diplomu za izboljšanje parnih in motor-brizgalnic ter lestev in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.**

R. A. SMEKAL

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev.

Prignalo se je 523 glav goveje živine, 13 telet, 171 prašičev, 3 ovac, — kozlov, 583 buš. — 50 kg: pšenice K 10.50, prosa K 7.50, ovsa K 7.50, rži K 8.25, ajde K 8.—, ječmena K 7.—, fižol: mandalon in ribničan K 14.—, koks 14.—.

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja
 v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po
 pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1800 receptov za pripravljane najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega stročkovnjaškega stališča, lit-rarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuhar-kih knjigah nenavadne opreme, in konečno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10-54

H. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo
 izbornu zalogo

ur,

zlatnine

in

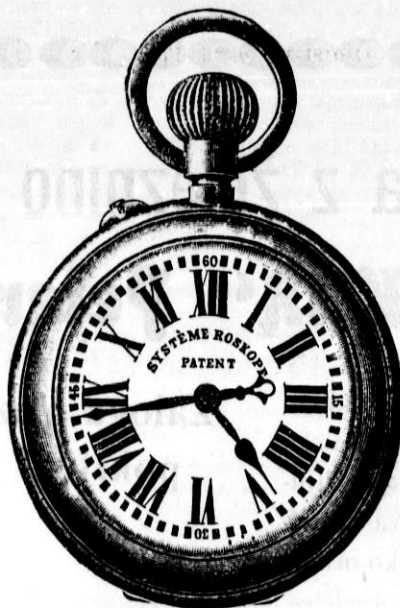
srebrnine

po

najnižjih cenah.

Ceniki zastoj in
 poštnine prosto.

Razpošilja se na
 vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. železničarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gl. 3.75, najfinejša znamka, gl. 6.50. 114-20

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja v vsakemu trebanju.

17-48

Polnovplačani akcijski
 kapital K 1,000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje pred-ujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogle dala, slike v vseh velikostih.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

97-24

Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

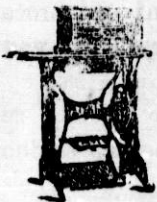
Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevestinih balah. Veliki prostori, prtično in v I. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obe-šalnik, miza, sten-sko ogledalo.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-11

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Imam v kleti

177-5

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj fine rakije in brinovca ter namiznega olja lastnega izdelka.

Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnji državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman

posestnik in trgovec, Vodnjan-Dignano (Istra)

Zdravje je največje bogastvo.

Kapljice sv. Marka

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasono pri želočnih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo nadihu, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšajo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse iz glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezech ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljše sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele rati tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb.** zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Markov trg št. 90, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotnica se ne pošilja. Cena je naslednja, in sicer franco dostavljena na vsako pošto:

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 stekl.) 8 K, 3 ducate (36 stekl.)

11 k, 4 ducate (48 steklenic) 14.60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznalnih pisem, ki jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih ga, ki so s posebnim vpehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Baratinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogor; Stepan Borčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; J. Seljanić, seljak itd.

Ustanovljena l. 1860.

187-2

MESTNA LEKARNA, ZAGREB

Markov trg št. 90 poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo.

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Sampret, tiskarna v Kranju.

ceno in dobro barvo

pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwerspatt), kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, naj se blagovoli obrniti na domačo zalogo

J. Wohlgemuth

182-12

v Kranju, glavni trg št. 118.

54--38

Zobo- tehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz **zavčuka** kakor tudi **zlata**, dalje **vrvnalnice** in **obturatorji** se izvršujejo po **najnovějšíh metodah**.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in **cementu** kakor tudi vse **zobozdravniške operacije** izvršuje tu **specijalist**.

Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Išče se pod jako ugodnimi pogoji več in popolnoma zanesljiv

kolportér

ki bi po slovenskih krajih razpečaval brošure, časopise i. t. d.

Pojasnila daje upravništvo «Gorenjca».

109—9

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

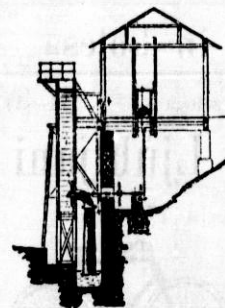
Stavbeno-umetno in konstrukcijsko klijučavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne križe, štedilnike i t. d.

103-23

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

104-26

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna v **Ljubljani** priporoča kot posebnost **žage in vse stroje** za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „**Schicht**“ in varstveno znamko „**Jelen**“.

119-19

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrta leta 1 K. Za druge države stane K 5.60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1.50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.